

MILANE!

Jaroslav Veškrna

Mohl sis to odpustit, nebyli jsme připravení. Tak překotný odchod se nám ani trochu nelíbí. Jistě, vím, ty sis přál právě takový, a přál bych ti ho i já. Jenom kdyby to nebylo teď, právě teď, tak brzy a tak nevhod, na tuto definitivu byla podle nás ještě spousta času.

V lese jsi měl vždycky co hodnotit, do čeho kriticky promlouvat, z čeho se radovat, když nás tam občas Milan vyvezl. Pokud jsme tě ovšem, hlavně já a Honza Metzl, ke slovu pustili. Ale tys uměl naslouchat, počkal jsi trpělivě, než se vyřešíme, nebo, ve světlejších případech, si sami uvědomíme, kdo z nás je ten ctihodný kmet, který si v lese zaslouží hlavní slovo. Jistěže bylo tvoje, to tys, kromě vlastních bohatých zkušeností, vynikal největším počtem prostudovaných děl všech možných lesnických – i nelesnických – kapacit. Tobě přišlo snadné udělovat moudra, tys je neměl vycucaná z prstu. Tak sis mohl dovolit říkat je přímo, a někdy nemilosrdně.

■ Přírodě blízké lesnictví

Hnací síla tvého myšlení a konání byla přírodě blízké lesnictví. Po takovém lesnictví ses v posledním období čím dál víc pídil, hledal důkazy, že to jde, že to není utopie, nereálné snění. A nacházels je po

Milan Košulič

- * 27. října 1927 v Břeclavi
- 1933–38 Obecná škola v Břeclavi a Českých Budějovicích
- 1939–47 Reálné gymnázium v Brně, Náchodě, Břeclavi
- 1947–51 Lesnická fakulta Vysoké školy zemědělské v Brně
- 1953–1961 Lesní závod Město Albrechtice (referent přípravy výroby, vedoucí polesí Heřmanovice, provozní inspektor, vedoucí provozu, vedoucí polesí Artmanov)
- 1961–1967 Lesní závod Janovice u Rýmařova (vedoucí provozu a vedoucí technolog)
- 1967–1977 Lesní závod Město Albrechtice
- 1977–1987 Podnikové ředitelství Severomoravských státních lesů (samostatný vývojový pracovník, vedoucí provozní inspektor)
- † 15. června 2010

Hlavním pracovním zájmem od počátku jeho služby bylo pěstování lesa. Na vysoké škole jej učily významné osobnosti předválečného lesnického školství, např. profesori Polanský, Zlatník, Pelíšek, Skatula. Právě prof. Polanský vstřípil studentovi vztah k pěstování lesa, ale také k výběrnému lesu. Mnoho podnětů získával jako polesný a technolog v „lesnických zlatých“ letech šedesátých. V té době spoluzakládal se svým kolegou a celoživotním přítelem Slávkem Antelem lesní školku na Artmanově a zřejmě jako první v republice použili Dunemannovu metodu pěstování semenáčků na jehličnaté hrabance. Později, v 80. letech, se už jako pracovník podnikového ředitelství SmSL v Krnově věnoval intenzivně školkařství v tehdejší Ověřovací školce Artmanov (pro pamětníky: OSA). Byl autorem modifikace známé Nisulovy metody pěstování obalených sazenic, kterých se pak v Artmanově i jinde napěstovaly statisíce kusů a umožnilo se tehdy výhodně, dokonce nezbytné zimní zaměstnání školkařských dělníků.

Po odchodu do starobního důchodu uvítal možnost aktivně se podílet na některých projektech Oblastního inspektorátu LČR v Krnově, například při obnově lesa po kůrovcové kalamitě na Opavsku nebo společně s tehdejší lesním správcem v Karlovicích ve St. Janem Metzlem při obnově kalamitní holiny „Sokol“.

Byl novátorem, hodně studoval, měl neukojitelnou touhu hledat nové poznatky, zkoušet a vymýšlet nové věci. Stále něco zkoušel, často publikoval v lesnických časopisech. Byl vášnivým diskutérem a svými kritickými výstupy při různých odborných akcích byl proslulý. Psaní článků do lesnického tisku a překládání z němčiny bylo náplní i posledních let života. V roce 2010, několik dní před smrtí, mu vyšla kniha Cesta k přírodě blízkému hospodářskému lesu.

Publikoval hlavně v Lesnické práci a v posledních letech na internetových stránkách www.prirozezelesy.cz.

celé Evropě, dokonce i u nás. Nedal ses otrávit a vytrvale ses k nim ve svých dílech a diskusích vracel. Byls lodní kýl, rozrážels

stožaté vody nepochopení. Zanechával jsi stopu svého ohně v nás, čtenářích, posluchačích, spoludiskutérech. Mnoho mla-

dých lesníků, co už jdou po cestě, která les nenásilně vrací k přírodě, jsi zapálil ty. Najdou se u nás již všude a není náhoda, že nejvíc jich potkávám tady, ve tvých milovaných Jeseníkách.

Sám jsi byl od mládí otevřený neustálému vzdělávání. V knihách i v tvrdém lesním provozu. Stačí nahlédnout do Deníku o praxi z let 1954–1964. Dnes ráno jsem si v něm četl – a jako bych tě slyšel. O půl století mladšího, to jsem tě ještě neznal, ale co z těch stránek zní, to už je tvá mluva, jak ji znám. Už tam jsi celý ty, takový, jak ve svých pozdějších dílech. Plný dychtivosti hledat, zkoumat, řešit – a vyřešit.

Bylo ti šestadvacet let a tři měsíce, když jsi v lednu 1954 přebíral těžké horské polesí Heřmanovice. Vpadls doprostřed kůrovcové kalamity velkého rozsa-

VÝBĚR Z PUBLIKAČNÍ ČINNOSTI

- překlad REININGER, Heinrich. Těžba cílových tloušťek anebo výběr v lese věkových tříd. 1. vyd. Praha: Ministerstvo zemědělství ČR v Agropojí, 1997. 120 s
- Ke kritice těžby cílových tloušťek. Nepublikováno. Dostupné na internetu: http://pbl.fri13.net/milan/knihy/ke_kritice_TCT/ke_kritice_tct.pdf
- 100 otázek a odpovědí k obhospodařování lesa přírodě blízkým způsobem. Spoluautorem s Janem Metzlem, Brno: FSC ČR, 2006, 105 s. ISBN 80-239-6766-5
- Cesta k přírodnému hospodářskému lesu. Brno: FSC ČR, o. s., 2010, 452 s. ISBN 978-80-254-6434-2
- Publikační činnost v Lesnické práci (více než 50 odborných a diskusních článků)

Cesta k přírodě blízkému hospodářskému lesu

Poslední knihu Milana Košuliče st. „Cesta k přírodě blízkému hospodářskému lesu“ právě vydala organizace FSC ČR. Milan Košulič v ní za podstatné považuje samo usilování o změnu pěstebních postupů využitím spontánních přírodních procesů. Většina těchto autoregulačních procesů je podmíněna dlouhodobým využíváním přiměřeného zástínu. Pozornost věnuje také populační genetice, zejména otázkám vhodného uplatňování dřevin různé růstové strategie – pionýrských a klimaxových – a důsledkům nevhodného pěstování na genotypovou strukturu populací. Z jednotlivých pěstebních metod jsou nejpodrobněji popisovány výběrné principy, kniha se však nevyhýbá ani některým z metod klasického podrostního hospodaření, např. kotlíkům. Ačkoliv při výběru metod důsledně vychází z biologických a ekologických požadavků, vždy je dává do souvislosti s ekonomikou hospodaření v duchu axiomu „co je ekologické, je současně i dlouhodobě ekonomické a naopak.“ Prof. dr. Josef Fanta v předmluvě knihy dodává: „Kniha je výsledkem celoživotní zkušenosti autora a jeho příkladně promyšleného přístupu k uplatnění přírodě blízkých postupů při pěstování lesa. Profesní zvládnutí široké problematiky přírodě blízkého hospodaření a jeho interpretace do konkrétních postupů pěstování lesa je zásadní alternativou k dosavadní jednoúčelové a převážně ekonomicky motivované práci s lesem. Důsledné využívání přírodních procesů a z nich odvozených výběrových metod dává modernímu pěstování lesů zcela jiný obsah. Lesník, kterému jde o „jeho“ les, v ní najde cenné impulsy k přemýšlení a k jednání.“

hu a zároveň se teprve učil plavat v bouřlivých vodách venkovního provozu. Všechno ti bylo nové, ničemu z toho, co jsi teď nejvíc potřeboval, jste se na fakultě neučili. Anebo sis jako budoucí lesní hospodář připouštěl podstatnější věci, toto bylo jen úřednické papírování. Jenže teď bylo hlavní, bez něj by se provoz docela vykojil. To ostatní, to, co jsi

znal, přišlo také na řadu, a brzy. V boji s kůrovcem, který na jaře začal, byls opravdovým hospodářem, na tobě ležela všechna odpovědnost. Chlapec neotrkavý, otrkal ses výtečně. Do podzimu téhož roku byl kůrvec poražen. Tehdy nikdo nebral v potaz možnou nebezpečnost masivního poprašování lesa hexachlorcyklohexanem, spotřeboval jsi jej tuny.

Dnes by ses křížoval, jako já, když to čtu. Avšak na toho kůrovce, v kombinaci s frontálním útokem lapáky a důsledným odkorňováním, zabral, a tys měl hned příští rok ruce volné pro boj s následky nové pohromy, lednové vichřice. Byl dlouhý, ale zvládl jej a získaná zkušenost byla ti neocenitelná v dalších funkcích, jimiž jsi ve službě lesu procházel.

Mluvím tady k tobě Milane, jako bys byl živ ...

Ale ty přece jsi! Přinejmenším v našich vzpomínkách, je nás hodně. Dokud žije jediný pamětník, člověk navěky neumřel. Také je tu tvé nepřekonatelné publikační dílo.

Víš, co mě nejvíc smiřuje? Že ses ještě pár dní předtím dočkal vydání knihy Cesta k přírodě blízkému hospodářskému lesu. V ní takřka v čisté podobě krystalizuje tvé životní dílo. Měl jsi z ní radost, představovala pro tebe zadostiučinění po dlouhé, nimravé, únavné práci. Tvrdá práce se vyplatila. Tvá kniha nás odšťihuje od učebnic, co staví na strnulém systému věkových tříd. Osvobozuje od závislosti na překonaných tradicích, učí lesníka zapojovat levné přírodní síly do procesu lesní tvorby.

Za tu knihu ti patří dík.

V sobotu 5. června jsi mi napsal:

„Volit jsem samozřejmě byl, ale šmátl jsem na špatný lístek. Byli to zelení, ale tentokrát se jim to, volím, nevyvedlo. To mají z té nezelené politiky... ... Naplňuji se víze Sibyl.“

O politice mě už vůbec nebaví bavit se. O lese, to je jiné. Ani vlastně nevím, jestli jsi už viděl moji vydanou knížku. Mám z ní radost. Povedla se, podle Milana ve všem. Až dostaneme autor-ské výtisky, ovšemže jeden dostaneš. Naše poslední pochůzka mne pobavila. Těším se na další procházku, tzn. na ten Dáblův kopec.“

Žel, k tomu už nedošlo.

Jsi daleko Milane. A reparát není povolen.

Měli jsme tě rádi.

Jaroslav Veškrna

(red. krác., celý text naleznete na www.prirozenelesy.cz)

Knihu objednávejte:

■ e-mail: predplatne@lespace.cz

■ tel.: 321 679 413

nebo 604 211 171

■ www.silvarium.cz

■ osobní odběr v nakladatelství
a vydavatelství Lesnická práce